Bak?c?l?k ?yilik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bak?c?l?k ?yilik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17208

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bak?c?l?k ?yilik Ölçe?i, kronik hastal??? olan çocuklar?n bak?c?lar?n?n ya?ad??? psikolojik durumu ve iyilik halini de?erlendirmek amac?yla uyarlanm?? bir psikolojik ölçektir. Bu ölçek, 2008 y?l?nda Demirtepe taraf?ndan Orta Do?u Teknik Üniversitesi'nde haz?rlanan bir yüksek lisans tezi kapsam?nda Türkçe'ye kazand?r?lm??t?r. Ölçe?in temel uygulama alan?, özellikle **lösemi** gibi ciddi sa?l?k sorunlar? olan çocuklar?n birincil bak?c?lar?n?n maruz kald??? stresi, ba?a ç?kma stratejilerini ve genel ya?am kalitesini ölçmektir.

Ölçek, bak?c?l?k rolünün birey üzerindeki yükünü ve bu yük kar??s?nda bak?c?n?n sürdürdü?ü psikolojik adaptasyon düzeyini nicel olarak belirlemeyi amaçlar. Elde edilen veriler, bak?c?lara yönelik destekleyici müdahale programlar?n?n tasarlanmas? ve mevcut stres modelinin Türk kültüründeki geçerlili?inin test edilmesi için kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Bak?c?l?k, ?yilik Hali, Bak?c? Stresi, Lösemi, Kronik Hastal?k, Psikometrik Uyarlama, Yüksek Lisans Tezi.

Yazarlar

Demirtepe, D. (Uyarlayan)

Amaç

Bak?c?l?k ?yilik Ölçe?i'nin temel amac?, yo?un ve uzun süreli **bak?c?l?k** görevini üstlenen bireylerin (genellikle ebeveynler) öznel iyi olu? durumlar?n? ve ya?ad?klar? stres seviyelerini ölçmektir. Ölçek, bak?c?l?k deneyiminin duygusal, sosyal ve potansiyel olarak fiziksel sonuçlar?n? de?erlendirerek, bu popülasyonun ihtiyaç duydu?u destek mekanizmalar?n? belirlemeye yard?mc? olur.

Ölçek, Demirtepe'nin çal??mas?nda belirtildi?i üzere, bak?c?l?k stres modelinin ampirik olarak test edilmesine hizmet etmi?tir. Bu, sadece betimleyici bir ölçüm arac? olmaktan öte, teorik çerçeveleri do?rulamak ve bak?c?lar?n stresle ba?a ç?kma mekanizmalar?n? daha derinlemesine anlamak için kullan?lan bir araçt?r.

Yap?

Bak?c?l?k ?yilik Ölçe?i, birincil olarak bireyin **bak?c?l?k** rolünden kaynaklanan zorluklara ra?men sürdürdü?ü genel **psikolojik iyilik halini** ölçen bir yap?d?r. Bu yap?, genellikle bak?c?n?n ya?am doyumu, umutluluk, pozitif yeniden de?erlendirme ve bak?m verme faaliyetlerinden elde edilen

ARABPSYCHOLOGY.COM

anlam gibi pozitif psikoloji bile?enlerini kapsar. Ayn? zamanda, bak?c?l?k yükünün neden oldu?u duygusal tükenme veya olumsuz duygusal durumlarla ilgili maddeleri de içerebilir.

Ölçe?in çok boyutlu oldu?u varsay?lmaktad?r ve ölçülen yap?n?n derinli?i, bak?c?n?n alg?lanan sosyal deste?ini ve zorlay?c? ko?ullar alt?nda ki?isel kaynaklar?n? ne kadar etkin kulland???n? ortaya koyar. Bu, psikolojik dayan?kl?l???n ve **adaptasyonun** önemli bir göstergesidir.

Geçerlik

Bak?c?l?k ?yilik Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas?na ait geçerlik verileri bu kaynakta detayl? olarak sunulmam??t?r. Ancak, bir uyarlama çal??mas? olan Demirtepe (2008) yüksek lisans tezinde, ölçe?in yap? geçerlili?ini (faktör yap?s?n?n orijinal ölçekle tutarl?l???) ve ölçüt ba??ml? geçerlili?ini (ilgili d?? kriterlerle korelasyonu) destekleyen kapsaml? analizlerin yer ald??? beklenmektedir. Geçerlik çal??malar?n?n, ölçe?in gerçekten bak?c?l?k iyilik halini ölçtü?ünü kan?tlamas? esast?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik katsay?lar?na ili?kin spesifik istatistiksel de?erler bu özet içeri?inde belirtilmemi?tir. Güvenirlik, ölçe?in tutarl? sonuçlar üretme yetene?ini ifade eder. Demirtepe (2008) tezinde, ölçe?in iç tutarl?l???n? (örne?in, **Cronbach Alfa** katsay?s?) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirli?ini inceleyen analizlerin sunulmu? olmas? gerekmektedir. Bu güvenirlik verileri, ölçe?in klinik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m?n?n güvenilirli?ini sa?lamaktad?r.

Faktör Analizi

Bak?c?l?k ?yilik Ölçe?i'nin Türkçe'ye uyarlanmas? (adaptasyonu) s?ras?nda, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk popülasyonunda da geçerli olup olmad???n? incelemek amac?yla faktör analizleri (Aç?mlay?c? ve/veya Do?rulay?c?) kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar alt?nda topland???n? ve bu boyutlar?n teorik olarak beklenen **bak?c?l?k stresi** ve iyilik hali yap?lar?n? yans?t?p yans?tmad???n? belirlemek için önemlidir. Faktör analizinin sonuçlar?, ölçe?in yap?sal geçerli?inin temelini olu?turur.

Ölçek Yap?s?

Test Tipi: Uyarlama (Adaptasyon). Ölçek, ba?ka bir dildeki orijinal bir ölçe?in psikometrik süreçlerle Türkçe'ye çevrilmesi ve kültürel uygunlu?unun sa?lanmas?yla elde edilmi?tir.

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i. Tipik olarak Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullan?larak bak?c?lar?n kendi deneyimlerini rapor etmelerini gerektirir. (Derecelendirme bilgisi orijinal kaynakta eksiktir.)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama dili).

Popülasyon Grubu: Kronik veya ya?am? tehdit eden hastal??? olan çocuklar?n birincil bak?c?lar?.

Ya? Grubu: Yeti?kin (Bak?m verenler).

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas? (Demirtepe, 2008), **lösemi** hastas? çocuklar?n bak?c?lar? üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Uygulama, bireysel veya grup halinde ka??t-kalem format?nda veya dijital olarak gerçekle?tirilebilir.

Anahtar Kelimeler

Bak?c? Yükü, Psikolojik ?yilik, Çocuk Onkolojisi, Stres Modeli, Psikometri, Sosyal Destek, Bak?c?l?k.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?il.

Yaz??ma Adresi: Orta Do?u Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara (Uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Ölçe?in Türkçe uyarlamas? 2008 y?l?nda tamamlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m?, orijinal geli?tiricilerinin ve uyarlamay? yapan Demirtepe'nin (2008) belirledi?i akademik ve etik kurallara tabidir. Akademik ara?t?rmalarda kullan?m için genellikle tezin referans gösterilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m için ek izinler gerekebilir.

Kaynaklar

Demirtepe, D. (2008). *Testing the caregiver stress model with the caregivers of children with leukemia* (Master's thesis). Orta Do?u Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara. Tezin tam metnine YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: bakicilik-iyilik-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bak?c?l?k ?yilik Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri bu kaynakta sa?lanmam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM